schneiden ..... falten

przeciąć ..... złożyć

TEXTURA
SPECIAL EDITION

- Ausbreitung des Christentums
- durch Missionierung und/oder militärische Eroberungen, z.B. Bonifatius, Adalbert, Sachsenkriege Karls des Großen (772-804)
- Übernahme oft zuerst durch Führungsschichten im Zusammenhang mit machtpolitischen Motiven, z.B. Taufen des Chlodwigs (497/8), Mieszkos I. (966) und Jogailas (1386).

4.–14. Jh. / IV – XIV w.

- rozprzestrzenianie się chrześcijaństwa
- poprzez działalność misyjną i/lub podboje militarne, np. św. Bonifacy, św. Wojciech, wojny Karola Wielkiego z Sasami (772-804)
- przyjmowanie często najpierw przez klasę panującą w związku z motywami polityki mocarstwowej, np. chrzest Chlodwiga (497/8), chrzest Mieszka I (966) i Władysława II Jagiełły (1386)

- Grundlage in Evangelium und Apostelgeschichte
- frühmittelalterliche Mission bei heidnischen Völkern außerhalb des ehemaligen Römischen Reiches
- in West- und Mitteleuropa vom 6.- 8. Jh. Missionierung durch iro-schottische und angelsächsische Mönche
- in Süd- und Mittelosteuropa Mission aus Byzanz durch Kyrill und Method

6.–9. Jh. / VI – IX w.

- na podstawie Ewangelii i Dziejów Apostolskich
- wczesnośredniowieczna misja wsród plemion pogańskich poza granicami dawnego Cesarstwa Rzymskiego
- działalność misyjna iroszkockich i anglosaskich mnichów w Europie Zachodniej i Środkowej od VI do XVIII wieku
- misje Cyryla i Metodego z Bizancjum w południowo- i środkowo-wschodniej Europie

TEXTURA
– Special Edition 2018/ Edycja specjalna 2018
Print and Play
(für privaten/schulischen Gebrauch/
do użytku prywatnego/szkolnego)

- fränkischer König aus Dynastie der Merowinger
- Annahme des katholischen Glaubens nach Schlacht bei Zülpich
- genaues Jahr unbekannt
- unterscheidet Franken von anderen Germanen in ehemaligen weströmischen Reich
- gleicht Franken an gallo-römische Bevölkerung an

497 / 498

- król frankijski z dynastii Merowingów
- przyjęcie wiary katolickiej po bitwie pod Tolbiac
- dokładny rok nieznany
- odróżnia Franków od innych plemion germańskich w byłym Cesarstwie Zachodniorzymskim
- asymilacja Franków z ludnością galo-rzymską

SET A 1/4
(A1-4)

- König der Franken aus Dynastie der Karolinger
- 772-804 Sachsenkriege: Eroberung & erzwungene Missionierung der Sachsen
- 774 Eroberung des Langobardenreichs in Norditalien
- 799 Treffen mit Papst Leo III. in Paderborn, Bitte um militärische Unterstützung
- 25.12.800 Krönung zum Kaiser in Rom
- Idee: Wiederbelebung des weströmischen Kaisertums *(renovatio imperii)*

800

- król Franków z dynastii Karolingów
- wojny z Sasami w latach 772-804: podbój i przymusowa chrystianizacja
- 774 r.: podbój Królestwa Longobardów w północnych Włoszech
- 799 r.:spotkanie z papieżem Leonem III w Paderborn, prośba o wsparcie militarne
- 25.12.800 r.: koronacja na cesarza w Rzymie
- idea: odnowienie Cesarstwa Zachodniorzymskiego *(renovatio imperii)*

Spielkonzept & Texte/Koncepcja gry & teksty:
Daniel Bernsen, Ronald Hild
Illustration/Ilustracje: Christian Opperer
Übersetzung /Tłumaczenie: Anna Cholewa
© 2018 Spieltrieb
Gefördert durch / Finansowane przez:
Bundeszentrale für politische Bildung

schneiden ..... falten

przeciąć ..... złożyć

- herausgebildet unter Ottonen im 10. Jh. aus dem Ostfrankenreich
- an Spitze steht ein gewählter König, seit 1356 durch die Kurfürsten gewählt
- Papst krönte den König in Rom zum Kaiser
- erst ab spätem 15. Jh. mit Zusatz „deutscher Nation“
- Ende des Reichs 1806 unter Druck Napoleons

10. Jh.–1806 / X w.–1 806

- utworzone w X w. za panowania Ottonów z państwa wschodniofrankijskiego
- na czele stoi wybrany król, od 1356 r. wybierany przez Elektorów Rzeszy
- król został kornowany na cesarza przez papieża w Rzymie
- dopiero od końca XV w. z dopiskiem „narodu niemieckiego“
- koniec cesarstwa w 1806 r. pod naciskiem Napoleona

- erster Herrscher, der namentlich im Gebiet des heutigen Polen nachweisbar ist
- dehnt sein Herrschaftsgebiet von Weichsel bis Ostsee aus
- heiratet Dobrawa, Tochter des christlichen Herzogs von Böhmen
- enge Zusammenarbeit mit Kaiser Otto I.
- für diese Bündnisse vermutlich in Gnesen katholisch getauft

966

- pierwszy znany z imienia władca, którego panowanie na terytorium dzisiejszej Polski jest możliwe do udowodnienia
- rozszerzył obszar swojego panowania od Wisły po Morze Bałtyckie
- poślubił Dobrawę, córkę chrześcijańskiego księcia czeskiego
- bliska współpraca z cesarzem Ottonem I
- zapewne dla tych sojuszy został w Gnieźnie ochrzczony jako katolik

- Christentum politische Entscheidung des Kiewer Großfürsten Wladimir, um sein Reich zu einen
- Übernahme des orthodoxen Christentums aus Konstantinopel
- Bündnis mit Kaiser von Konstantinopel gegen Bulgaren
- Wladimir heiratet Anna, die Tochter des Kaisers
- 988 Massentaufe der Stadtbewohner von Kiew, Kiew wird Bischofssitz

988

- chrześcijaństwo politycznym wyborem Wielkiego Księcia Kijowskiego Włodzimierza prowadzącym do zjednoczenia jego imperium
- przyjęcie chrześcijaństwa w obrządku prawosławnym z Konstantynopola
- sojusz z cesarzem bizantyjskim przeciwko Bułgarom
- Włodzimierz poślubia Annę, córkę cesarza
- w 988 r. masowy chrzest mieszkańców Kijowa, Kijów staje się siedzibą biskupa

- Pilgerfahrt Ottos III. nach Gnesen zu den Reliquien des von den Pruzzen erschlagenen Märtyrers Adalbert von Prag
- Treffen und Zusammenarbeit von Otto III. und Bolesław I.
- Gründung des Erzbistums Gnesen
- Grundlage für Kirchenorganisation in Polen

1000

- pielgrzymka Ottona III do Gniezna do relikwii męczennika Wojciecha z Pragi zabitego przez Prusaków
- spotkanie i współpraca Ottona III i Bolesława I
- utworzenie Archidiecezji Gnieźnieńskiej
- podwalina organizacji Kościoła w Polsce

TEXTURA
SPECIAL EDITION

SET A 2/4 (A5-8)

TEXTURA
– Special Edition 2018/ Edycja specjalna 2018
Print and Play
(für privaten/schulischen Gebrauch/
do użytku prywatnego/szkolnego)

Spielkonzept & Texte/Koncepcja gry & teksty:
Daniel Bernsen, Ronald Hild
Illustration/Ilustracje: Christian Opperer
Übersetzung /Tłumaczenie: Anna Cholewa
© 2018 Spieltrieb
Gefördert durch / Finansowane przez:
Bundeszentrale für politische Bildung

schneiden ..... falten

przeciąć ..... złożyć

- nach Frieden von Bautzen 1018 auf Höhepunkt seiner Macht
- Krönung kurz vor seinem Tod
- frühere Krönung hatte Heinrich II. verhindert
- danach wieder Erstarken der Kiewer Rus und des Heiligen Römischen Reichs
- Grab im Dom in Posen

1025

- po pokoju w Budziszynie w 1018 r. u szczytu władzy
- koronacja na krótko przed jego śmiercią
- wcześniejszej koronacji zapobiegł Henryk II
- później ponowne wzmocnienie Rusi Kijowskiej i Świętego Cesarstwa Rzymskiego
- grobowiec w Katedrze Poznańskiej

- Spaltung von römisch-katholischer und orthodoxer Kirche
- 1054 scheitern Verhandlungen über Vereinigung der beiden Kirchen
- Unterschiede im Glauben, aber auch in Sprache (Latein bzw. Griechisch) und Kultur
- Oberhaupt der katholischen Kirche ist der Papst (Bischof von Rom), der orthodoxen Kirche der Patriarch von Konstantinopel

1054

- podział kościoła na rzymskokatolicki i prawosławny
- w 1054 r. niepowodzenie w negocjacjach w sprawie zjednoczenia obu kościołów
- różnice w wierze, ale także w języku (łaciński lub grecki) i w kulturze
- głową Kościoła katolickiego jest papież (biskup Rzymu), natomiast Kościoła prawosławnego – patriarcha Konstantynopola

- Konflikt um Macht und Vorrangstellung
- zwischen geistlicher (Papst) und weltlicher (Kaiser) Macht
- Kompromiss im Konkordat von Worms 1122
- Grundlage für Entwicklung zur Trennung beider Bereiche in Europa

1076–1122

- konflikt o władzę i prymat
- pomiędzy władzą duchową (papieża) a świecką (cesarza)
- kompromis w postaci konkordatu w Wormacji w 1122 r.
- podstawa rozwoju w celu oddzielenia obu zakresów władzy w Europie

- Personalunion des Königsreichs Polen und Großfürstentums Litauen
- durch Heirat der polnischen Königin Hedwig mit litauischem Großfürsten Jogaila
- dieser ließ sich katholisch taufen und wurde als Władysław II. Jagiełło König von Polen
- Grundlage für Christianisierung Litauens

1385

- unia personalna Królestwa Polskiego i Wielkiego Księstwa Litewskiego
- poprzez ślub polskiej królowej Jadwigi z Wielkim Księciem Litewskim Jagiełłą
- przyjąwszy chrzest katolicki oraz imię Władysław II Jagiełło został koronowany królem Polski
- podstawa dla chrystianizacji Litwy

TEXTURA
SPECIAL EDITION

SET A 3/4 (A9-12)

TEXTURA
– Special Edition 2018/ Edycja specjalna 2018
Print and Play
(für privaten/schulischen Gebrauch/
do użytku prywatnego/szkolnego)

Spielkonzept & Texte/Koncepcja gry & teksty:
Daniel Bernsen, Ronald Hild
Illustration/Ilustracje: Christian Opperer
Übersetzung /Tłumaczenie: Anna Cholewa
© 2018 Spieltrieb
Gefördert durch / Finansowane przez:
Bundeszentrale für politische Bildung

schneiden ..... falten

przeciąć ..... złożyć

TEXTURA
SPECIAL EDITION

- Grundlage für katholische Klöster: Regel des Hl. Benedikt 529
- Klöster als Zentren der Bildung mit Klosterschulen und Skriptorium
- Überlieferung des antiken Wissens
- wichtig für Missionierung, Landesausbau und Reisekönigtum

- podstawowa zasada klasztorów katolickich: reguła św. Benedykta z 529 r.
- klasztory jako ośrodki kształcenia ze szkołami klasztornymi i skryptorium
- przekazywanie starożytnej wiedzy
- ważne dla pracy misjonarskiej, rozwoju kraju i wędrownego dworu

- ursprünglicher Name „Byzantion“, 326 Ausbau durch Kaiser Konstantin zur Residenzstadt
- durch Kaiser in Konstantinopel umbenannt
- Bischof der Stadt beanspruchte Vorrang, erhielt ab 381 Titel „Patriarch“ und war nur dem Bischof von Rom untergeordnet
- von 395 bis 1453 Hauptstadt des Oströmischen Reichs
- 1204 durch die Kreuzfahrer erobert und geplündert
- heutiger Name: Istanbul

- pierwotna nazwa „Bizancjum“, od 326 r. rozbudowa przez cesarza Konstantyna do miasta-rezydencji
- zmieniona przez cesarza na Konstantynopol
- biskup miasta zastrzegł sobie pierwszeństwo, został „Patriarchą“ w 381 r. i podlegał tylko biskupowi Rzymu
- od 395 r. stolica Cesarstwa Wschodniorzymskiego (Bizantyjskiego), które istniało aż do podboju osmańskiego w 1453 r.
- w 1204 r. podbity i splądrowany przez krzyżowców
- obecna nazwa: Istambuł

- Hauptstadt des Römischen Reichs, ab 395 nur noch des weströmischen Teils
- Apostel Petrus in Rom 67 n. Chr. als Märtyrer gestorben → gilt als erster Bischof von Rom
- erhielt durch Petrus-Nachfolge Vorrang in katholischer Kirche
- doppelte Bedeutung von Rom im Mittelalter als ehemalige, namensgebende Hauptstadt des Reichs und Sitz des Papstes

- stolica Imperium Rzymskiego, od 395 r. tylko zachodniorzymskiej części
- apostoł Piotr umarł jako męczennik w Rzymie w 67 r. n.e. → jest uznawany za pierwszego biskupa Rzymu
- jako siedziba nastepcy Piotra otrzymał pierwszeństwo w Kościele katolickim,
- podwójne znaczenie Rzymu w średniowieczu jako byłej, pochodzącej od nazwy Imperium Rzymskiego stolicy i siedziby papieża

SET A 4/4 (A13-15)

TEXTURA
– Special Edition 2018/ Edycja specjalna 2018
Print and Play
(für privaten/schulischen Gebrauch/
do użytku prywatnego/szkolnego)

Spielkonzept & Texte/Koncepcja gry & teksty:
Daniel Bernsen, Ronald Hild
Illustration/Ilustracje: Christian Opperer
Übersetzung /Tłumaczenie: Anna Cholewa
© 2018 Spieltrieb
Gefördert durch / Finansowane przez:
Bundeszentrale für politische Bildung